

De consequenties van de Omnibus II Richtlijn en het Wijzigingsbesluit financiële markten 2011

Door: Peter Franken en Dennis de Vries

De Omnibus II Richtlijn geeft ruimte voor overgangsbepalingen met uitstel van vereisten onder Solvency II tot wel tien jaar. Een aantal van de kwantitatieve aspecten van Solvency II zullen als gevolg van een wijziging in de Wft¹ echter al vanaf verslagjaar 2011 jaarlijks aan DNB moeten worden gerapporteerd. Dit artikel gaat in op de gevolgen van de Omnibus II Richtlijn en het Wijzigingsbesluit financiële markten 2011.

DE OMNIBUS II RICHTLIJN

In januari 2011 is een concept van de Omnibus II Richtlijn verschenen met een aantal voorstellen voor wijzigingen in de Solvency II Kaderrichtlijn². Dit betreft regelgeving op Europees niveau. De Omnibus II Richtlijn introduceert wijzigingen in de Solvency II Kaderrichtlijn naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon³ en de oprichting van EIOPA⁴. De Omnibus II Richtlijn biedt ruimte om overgangsbepalingen te definiëren als onderdeel van de uitvoeringsmaatregelen en technische standaarden. Daarnaast wordt voorgesteld de invoeringsdatum van Solvency II te verplaatsen naar 1 januari 2013.

De overgangsbepalingen zoals opgenomen in de Omnibus II Richtlijn kunnen ertoe leiden dat verzekeraars de mogelijkheid wordt geboden om pas (veel) later dan per 1 januari 2013 'compliant' te zijn met een aantal wezenlijke onderdelen van Solvency II, waaronder de vereiste solvabiliteit

conform de SCR⁵ berekening, het opstellen van de marktwaardebalans en de beschikbaarheid van voldoende eigen vermogen op basis van de voorgeschreven indeling van kapitalen naar componenten ('tiers').

Omnibus II is vooralsnog een wetsvoorstel. Bij aanneming door het Europese Parlement wordt deze regelgeving ook voor Nederlandse verzekeraars van toepassing.

Wat betekent nu concreet de aanneming van de Omnibus II richtlijn en wat merken de Nederlandse verzekeraars hiervan? Wij zijn van mening dat de impact van deze aanpassingen op de Europese richtlijn niet kunnen worden losgezien van de Nederlandse regelgeving in de Wft, waarin recentelijk nog een aantal wijzigingen zijn doorgevoerd.

WIJZIGINGSBESLUIT FINANCIËLE MARKTEN 2011

Op 23 november 2010 is een wijzigingsbesluit gepubliceerd met onder andere een wijziging van het besluit prudentiële regels Wft. Dit besluit wordt het Wijzigingsbesluit financiële markten 2011 genoemd.

Het wijzigingsbesluit verplicht verzekeraars in het kader van de overgang naar Solvency II aanvullende staten (beperkte rapportage) aan te leveren, zodat DNB beschikt over

¹ In de Wet op het financieel toezicht (Wft) is het financieel toezicht op Nederlandse verzekeraars vastgelegd.

² De Solvency II Kaderrichtlijn (ook wel "Framework Directive") is op 25 november 2009 aangenomen door het Europees Parlement en op 17 december 2009 gepubliceerd.

³ Het Verdrag van Lissabon is op 1 december 2009 in werking getreden. Het verdrag geeft mogelijkheden op Europees niveau werkmethode te ontwikkelen en te implementeren om de uitdagingen van de wereld van vandaag efficiënt en resultaatgericht aan te gaan.

⁴ EIOPA is per begin 2011 opgericht als één van de drie nieuwe Europese toezichtautoriteiten voor financiële instellingen. EIOPA zal samenwerken met nationale toezichthouders zoals DNB voor het toezicht op onder andere verzekeraars.

⁵ De Solvency Capital Requirement (SCR) betreft de solvabiliteitskapitaalvereiste onder Solvency II.

vergelijkingsmateriaal⁶. De aanvullende staten met betrekking tot verslagjaar 2011 moeten zijn ingediend vóór 31 augustus 2012 en over verslagjaar 2012 dient oplevering plaats te vinden gelijk met de eerste kwartaalstaten in 2013.

De aanvullende staten bestaan uit informatie die nagenoeg aansluit bij de volledige (kwantitatieve) vereisten onder Pillar I van Solvency II als het gaat om de marktwaardebalans, het eigen vermogen, de MCR⁷ en de SCR.

De reguliere rapportagestaten voor verzekeraars als gevolg van de Wft zullen te zijner tijd worden aangepast op de nieuwe vereisten. Dit zal in ieder geval de rapportage (inclusief toelichting) van de technische voorzieningen, de solvabiliteitsvereisten en de aanwezige solvabiliteit raken. Vooral nog zijn echter de Wft staten zoals vastgelegd in de regelgeving van kracht inclusief de wijzigingen conform het Wijzigingsbesluit financiële markten 2011 van 23 november 2010.

Dit betekent dat al over verslagjaar 2011 Wft staten moeten worden ingediend met daarin de resultaten van de berekeningen van de marktwaardebalans en de solvabiliteitsvereisten (MCR en SCR) conform de Pillar I Solvency II richtlijnen. Deze oplevering is te vergelijken met de informatie die in het kader van de QIS5 studie door het merendeel van de Nederlandse verzekeraars is opgeleverd.

Vanaf verslagjaar 2012 dient naast een berekening van de stand per 31-12-2012 ook een resultaatanalyse te worden opgezet met veranderingen in het eigen vermogen in het afgelopen jaar. Dit houdt in dat verzekeraars een zogenaamde Analysis of Change of Movement analyse moeten uitvoeren over het boekjaar 2012.

Deze verplichting geldt voor alle verzekeraars die onder de reikwijdte van de Solvency II richtlijn zullen vallen. De rapportage zal door DNB alleen worden gebruikt voor meer inzicht; de invoering betekent niet dat ook de solvabiliteitseisen van de richtlijn eerder van kracht worden. Daarnaast worden de bestaande rapportages ongemoeid gelaten.

AANVULLENDE VERPLICHTE STATEN OVER RAPPORTAGEJAREN 2011 EN 2012

Vereisten vanuit het Wijzigingsbesluit
financiële markten 2011

1. Solvency II Balans
 - 1a. Uitsplitsing Solvency II waarde beleggingen
 - 1b. Uitsplitsing Solvency II Technische voorzieningen schade en zorg (niet vergelijkbaar met leven)
 - 1c. Uitsplitsing Solvency II Technische voorzieningen leven
 - 1d. Uitsplitsing Solvency II Technische voorzieningen zorg (vergelijkbaar leven)
2. Samenstelling Eigen Vermogen ingedeeld naar bestanddelen (tiers)
 - 3a. Minimumkapitaalvereiste berekening (MCR)
 - 3b. Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)
 - 3c. Details Marktrisico's
 - 3d. Details Tegenpartij risico
 - 3e. Details Levensverzekeringstechnisch risico
 - 3f. Details Schadeverzekeringstechnisch risico
 - 3g. Details Ziektekostenverzekeringstechnisch risico
 - 3h. Detail Operationeel Risico
4. Toelichting resultaatanalyse (verklaring ontwikkeling eigen vermogen vanaf verslagjaar 2012)

⁶ Wijzigingsbesluit financiële markten 2011, artikel V, onderdelen G en H geven regels voor de overgang naar Solvency II.

⁷ De Minimum Capital Requirement (MCR) betreft de minimum kapitaalvereiste onder Solvency II.

SPECIFIEKE INVULLING VAN DE OMNIBUS II RICHTLIJN

De Omnibus II Richtlijn geeft een aantal gebieden aan waar de Europese Commissie overgangsbepalingen mag bepalen om te zorgen voor een soepele overgang naar het nieuwe Solvency II regime en om marktverstoringen te voorkomen. De Richtlijn geeft details over de maximale periode waarvoor deze overgangsbepalingen zullen gelden.

De Richtlijn geeft aan dat gedurende de gehele overgangperiode de vereisten minimaal gelijk moeten zijn aan de huidige Solvency I vereisten en als zodanig niet mogen leiden tot een voorkeursaanpak voor bedrijven, noch mogen leiden tot een lagere maat van zekerheid ten opzichte van de polishouders dan momenteel het geval is.

Eén van de uitgangspunten die in de Omnibus II Richtlijn wordt gemeld, is dat gedurende de overgangperiode een afwijkende SCR wordt toegestaan. Deze zou echter moeten liggen tussen minimaal de MCR plus de helft van het verschil tussen de SCR en de MCR en maximaal de SCR. Dit zou verzekeraars de mogelijkheid geven om geleidelijk naar de SCR kapitaal eis onder Solvency II te bewegen, maar neemt niet weg dat alle analyses gedaan moeten zijn om aan te tonen dat daadwerkelijk aan de gestelde regels wordt voldaan.

De in de Omnibus II Richtlijn aangegeven overgangperiodes zijn maximum periodes. Volgend op de acceptatie van de Richtlijn zal EIOPA vóór het einde van 2011 voorstellen doen aan de Europese Commissie voor de overgangsbepalingen waarbij per onderdeel de exacte overgangperiode zal worden gespecificeerd evenals de inhoud van de bepaling. Ondanks dat de uiteindelijke lengten van de overgangperiodes Europa-breed worden toegepast, is het niet duidelijk of individuele landen ervoor mogen kiezen om sneller over te gaan naar de volledige toepassing van de Solvency II vereisten. De vereisten die gelden gedurende de overgangperiode zouden verzekeraars daarnaast moeten aanmoedigen om zo snel mogelijk 'compliant' te zijn met het volledige Solvency II regime.

In het rechter tekstblok wordt een overzicht gegeven van de onderdelen waarvoor overgangsbepalingen kunnen worden ingesteld met daarbij de bijbehorende maximale overgangperiode.

OMNIBUS II RICHTLIJN: OVERZICHT MAXIMALE OVERGANGSTERMIJNEN MEEST RELEVANTE ELEMENTEN

Artikel 35 (5): Informatievoorziening aan de toezichthouder aangaande governance, solvabiliteit, kapitaal, e.d. Maximale overgangperiode van 3 jaar.

Artikel 357(1)(a) en 37(2): Additionele kapitaalseisen. Maximale overgangperiode van 10 jaar

Artikel 41(1) en 41(3): Adequaate governance systeem en procedures voor risicomanagement, interne controle, interne audit en outsourcing. Maximale overgangperiode van 3 jaar.

Artikel 51(1): Rapportagevereisten voor oplevering van een Solvency and Financial Condition Report (SFCR). Maximale overgangperiode van 3 jaar.

Artikel 75(1): Vereiste voor bedrijven van de waardering van assets en verplichtingen op marktwaarde. Maximale overgangperiode van 10 jaar.

Artikel 76(2), 76(3) en 76(5): Vereisten voor de berekening van de technische voorzieningen gebruikmakend van marktconsistente data en berekeningsmethode. Maximale overgangperiode van 10 jaar.

Artikel 94: Classificering kapitaal componenten in tiers. Maximale overgangperiode van 10 jaar.

Artikel 100, 101(3), 102 en 104: De vereisten om voldoende eigenvermogen aan te houden ter dekking van de SCR, de berekening van de SCR en de structuur van de onderliggende componenten. Maximale overgangperiode van 10 jaar.

Artikel 218(2) en 218(3): De groepsvereisten om voldoende eigen vermogen aan te houden ter dekking van de SCR. Maximale overgangperiode van 10 jaar.

NADERE TOELICHTING IMPLEMENTATIE SOLVENCY II IN NEDERLANDSE REGELGEVING

Nadat de voorstellen uit de Omnibus II Richtlijn zijn aangenomen, zal de Solvency II Kaderrichtlijn hierop worden aangepast. Richtlijnen verplichten lidstaten om hun wetgeving aan te passen zodat zij eenzelfde welbepaald eindresultaat beogen, maar laten de keuze van de methode over aan elke lidstaat. De Solvency II kaderrichtlijn zal daarom worden geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving door opname in de Wft, waarbij de tekst uit de Kaderrichtlijn moet worden ingepast in de bestaande structuur van de Wft.

Binnen het gehele proces van Solvency II wordt in de communicatie onderscheid gemaakt naar regelgeving op de volgende niveaus, aansluitend bij de Lamfalussy Richtlijn:

- Level 1: Solvency II Kaderrichtlijn (ofwel Framework Directive)
- Level 2: Implementing measures (uitvoeringsmaatregelen en richtlijnen)
- Level 3: Guidance en technische standaarden
- Level 4: Samenwerking tussen de lidstaten

De Omnibus II Richtlijn heeft naast wijzigingen met betrekking tot het moment van invoering en de elders in dit artikel genoemde overgangsmaatregelen ook gevolgen voor de invulling van de Level 2 Implementing measures:

De Level 2 **Implementing measures** (uitvoeringsmaatregelen en bindende technische standaarden) worden door de wijziging in de Omnibus II richtlijn omgezet naar twee soorten regelgeving: de **Delegated Acts** en de **Implementing Acts**.

De **Delegated Acts** zullen bij aanneming van de Omnibus II Richtlijn voortaan worden vastgesteld door de Europese Commissie. Bij geen bezwaar vanuit het Europese Parlement of de Europese Raad wordt dit verheven tot wet. Er hoeft derhalve niet over te worden gestemd. De Delegated Acts zijn vergelijkbaar met een algemene maatregel van bestuur (AMvB) zoals we deze in de Nederlandse regelgeving kennen. De Delegated Acts hebben als **verordening** een directe werking. Zij hoeven niet te worden opgenomen in de Wft.

De **Implementing Acts** zullen bij aanneming van de Omnibus II Richtlijn worden vastgesteld door EIOPA. Bij geen bezwaar vanuit de Europese Commissie wordt een Implementing Act verheven tot richtsnoer. De Implementing Acts zijn niet wettelijk bindend maar alle leden van EIOPA (dit zijn alle Europese toezichthouders in de EER¹) hebben afgesproken zich hieraan te houden. De Implementing Acts zijn vergelijkbaar met huidige **toezichthouderregels** als uitgevaardigd door DNB.

Naast de bindende Implementing Acts zal EIOPA tevens **niet bindende Guidance** geven bij de diverse onderdelen van Solvency II.

¹ De Europese Economische Ruimte (EER) bestaat uit alle EU landen plus IJsland, Liechtenstein en Noorwegen.

Met de acceptatie van de Omnibus II Richtlijn zal ruimte worden gegeven voor verwerking van overgangsbepalingen in de uitvoeringsmaatregelen en de bindende technische standaarden. Naar verwachting worden eind 2011 de level 2 uitvoeringsmaatregelen en de bindende technische standaarden voor Solvency II aangenomen. Zowel de uitvoeringsmaatregelen als de bindende technische standaarden krijgen de vorm van een verordening. Dit betekent dat er sprake is van een directe werking en dat daarmee implementatie in de Wft niet nodig zal zijn. Zie ook het bovenstaande kader voor een nadere toelichting van de implementatie van Solvency II in de Nederlandse regelgeving.

TENSLOTTE

Ondanks de ruimte die lijkt te worden geboden aan verzekeraars als gevolg van de Omnibus II Richtlijn, zijn wij van mening dat de aanvullende vereisten als gevolg van de wijzigingen in de Wft de Nederlandse verzekeraars de komende jaren weinig ruimte geeft om het proces van implementatie van Solvency II te laten verslappen.

Wat de Omnibus II Richtlijn daadwerkelijk zal betekenen voor de activiteiten onder Pillar II (kwalitatieve vereisten zoals de gehele governance) en Pillar III (rapportages en disclosure), valt nog nader te bezien. Pas eind 2011 zal met de voorstellen van

EIOPA voor de overgangsbepalingen hierover meer duidelijkheid worden gegeven. Onze verwachting is echter dat de overgangsbepalingen niet zo zeer een beperking van de benodigde inspanning voor verzekeraars zal betekenen met betrekking tot de activiteiten onder Pillar I, maar dat met name in de algehele compliance ruimte wordt geboden. Hiermee wordt een geleidelijke ontwikkeling van de kapitaal- en governance vereisten van Solvency I naar Solvency II mogelijk gemaakt, waarbij de overgangsbepalingen er weliswaar niet toe mogen leiden dat de vereisten minder zijn dan onder Solvency I.

In hoeverre de uiteindelijke overgangsbepalingen binnen Solvency II als gevolg van nationale regelgeving en toezicht tot een mogelijke ondermijning van het uitgangspunt van Solvency II aangaande een level playing field voor alle Europese verzekeraars zullen leiden, valt nog te bezien. Hierover zal ongetwijfeld nog verder worden gediscussieerd alvorens de ruimte die met de Omnibus II Richtlijn wordt geboden ook daadwerkelijk zal worden benut. De uitvoeringsmaatregelen en bindende technische standaarden die eind 2011 worden verwacht, zullen hierover meer duidelijkheid geven.

MILLIMAN IN EUROPE

Milliman heeft een sterke vertegenwoordiging in Europa met momenteel meer dan 190 consultants die onze klanten bedienen vanuit kantoren in Amsterdam, Boekarest, Dublin, Londen, Madrid, Milaan, München, Parijs, Warschau en Zurich.

europe.milliman.com

CONTACT

Indien u vragen of opmerkingen heeft naar aanleiding van dit artikel of andere aspecten van Solvency II wenst te bespreken, neemt u dan contact op met een van onderstaande consultants of uw Milliman contactpersoon.

Peter Franken
peter.franken@milliman.com
+31 35 548 8010

Dennis de Vries
dennis.devries@milliman.com
+31 35 548 8019

Milliman does not certify the information in this paper, nor does it guarantee the accuracy and completeness of such information. Use of such information is voluntary and should not be relied upon unless an independent review of its accuracy and completeness has been performed. Materials may not be reproduced without the express consent of Milliman.

Copyright © 2011 Milliman, Inc.